

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Joonas-Petteri Virkkala

ELÄKEVAKUUTUS VS.
PITKÄAIKAISSIJOITTAMINEN

Liiketalous
2021

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Joona-Petteri Virkkala
Opinnäytetyön nimi	Eläkevakuutus vs. Pitkäaikaissijoittaminen
Vuosi	2021
Kieli	Suomi
Sivumäärä	33
Ohjaaja	Jukka Niittykoski

Varautuminen eläkeikään kannattaa aloittaa jo varhaisessa vaiheessa, sillä mitä aiemmin sen aloittaa sitä suuremmat säästöt saadaan kerrytettyä ennen eläkepäiviä. Nykypäivänä huoltosuhteen kasvaessa on yhä tärkeämpää itse taata elintason säilyminen eläkeiässä.

Tässä opinnäytetyössä tutkitaan yksilöllisen eläkevakuutuksen ja vapaamuotoisen sijoittamisen kannattavuutta ja eroavaisuuksia, lisäksi pohditaan niiden käytännön toimivuutta. Opinnäytetyössä tutkitaan myös näiden sijoitusmuotojen rakenteita ja toimintaperiaatteita, erityisesti eläkevakuutuksen kilpailukykyä nykyaikaisiin sijoitusmuotoihin nähden. Työssä tuodaan esille keskeisimmät tekijät, jotka ratkaisevat sijoitusmuotojen kannattavuuden.

Tutkimuksesta kävi ilmi, että eläkevakuutus on nykypäivänä jo hieman aikansa elänyt säästämismuoto, eikä se pysty kilpailemaan tällä hetkellä suositumpien sijoitusmuotojen kanssa. Syitä tähän oli suuret kulut ja pienet tuotot, lisäksi eläkevakuutuksen ominaisuudet, kuten verohyöty ei tuonut tarvittavaa lisä-arvoa sijoitukselle.

ABSTRACT

Author	Joona-Petteri Virkkala
Title	Personal pension scheme vs. long-term investment
Year	2021
Language	Finnish
Pages	33
Name of supervisor	Jukka Niittykoski

Preparing for retirement should start at a relatively early age. The earlier that is started, the bigger savings have been gathered before retirement. Today the dependency ratio is a growing and it is even more important to guarantee your living standard yourself.

This thesis studied profitability and differences between personal pension scheme and long-term investing, as well the practical functionality of these investment forms. The thesis also studied structures and principles of both investment methods, especially competitiveness of a personal pension scheme against modern investment abilities. As a conclusion the essentials of the form of investment are presented.

The research revealed that the personal pension scheme is slightly out of date on today, and it cannot compete against modern-day investments forms. The reasons for that were its high costs and low profits and even the benefits of pension schemes like tax advantages did not bring enough value for this investment type.

Keywords

pension scheme, fund investment, retirement savings

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	8
1.1	Tutkimuksen tavoitteet ja rajaukset	8
1.2	Aiemmat tutkimukset	9
1.3	Tutkimuksen rakenne	10
2	VAPAAEHTOINEN ELÄKEVAKUUTUS	11
2.1	Vakuutusyhtiön tiedonantovelvollisuus	12
2.2	Korkosidonnainen vakuutus	12
2.3	Sijoitussidonnainen vakuutus	13
2.4	Kuolemanvaraturva	13
2.5	Säästöjen ennenaikainen takaisinnosto-oikeus	14
2.6	Kulut	14
2.7	Vapaaehtoinen eläkevakuutus verotuksessa	15
2.7.1	Yksilöllisen eläkevakuutuksen muutokset verokohtelussa	15
2.7.2	Korotettu verotus	15
3	SIJOITUSRAHASTOT	17
3.1	Sijoitusrahastojen hyödyt ja haitat	17
3.2	Tuotto-odotukset ja riskit	18
3.3	Sijoitusrahastotyypit	19
3.3.1	Osakerahastot	20
3.3.2	Korkorahastot	21
3.3.3	Yhdistelmärahastot	22
3.3.4	Erikoissijoitusrahastot	23
3.3.5	ETF-rahastot	24
4	ELÄKEVAKUUTUKSEN JA SIJOITUSRAHASTOJEN VERTAILU	26
4.1	Tutkimusmenetelmä	26
4.2	Eläkevakuutus vai ETF-sijoittaminen?	27
4.3	Tutkimus	28

5 JOHTOPÄÄTÖKSET	31
LÄHTEET.....	32

KUVIO- JA TAULUKKOLUETTELO

Kuvio 1. Sijoiturahastojen jakautuminen tuoton ja riskin suhteen (Puttonen & Repo, 2020).....	19
Kuvio 2. Kotimaisten rahastojen pääomien kehitys (Suomen sijoitustutkimus 2019).	20
Kuvio 3. Eläkevakuutuksen ja ETF:n tuotto 20 vuoden aikana 150 euron kuukausisijoituksella.	28
Kuvio 4. Eläkevakuutuksen ja ETF:n tuotto 40 vuoden aikana 150 euron kuukausisijoituksella.	30

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni aihe lähti kiinnostuksestani sijoittamiseen, kuinka jo pienillä kuukausisijoituksilla saadaan tuottoa, kun puhutaan vuosikymmeniä kestävästä sijoitusajasta. Nykypäivän yhteiskunnassa eläkeläisten määrä suhteessa työssäkäyviin on kasvanut ja se tulee kasvamaan vielä tulevaisuudessakin. Suomen eläkejärjestelmä ei välttämättä pysty takaamaan riittävää eläkettä tulevaisuudessa ja siksi tämä aihe on mielestäni ajankohtainen. Jokaisen kannattaisi harkita sijoittamisen aloittamista, mikäli siihen on mahdollisuus, sen avulla on mahdollista turvata talous tulevaisuutta ajatellen. Olemme kuluneen vuoden aikana huomanneet, kuinka yhteiskunnan tilanteet voivat muuttua nopeastikin, joten omatoiminen tulevaisuuden turvaaminen on mielestäni tärkeää.

Työni tutkimus perustuu nuoren/ keski-ikäisen sijoittamisen aloittamista pohtivan näkökulmaan. Miettiessä sijoittamisen aloittamista on nykypäivän useista sijoitusvaihtoehdoista vaikea päättää mikä sopisi itselle parhaiten. Työssäni käyn läpi muutamia vaihtoehtoja sijoittamisen aloittamiseen liittyen.

Työni on kvantitatiivinen tutkimus, jossa käytetään apuna netistä löytyviä tilastoja ja eri palveluntarjoajien sivuilta löytyviä tunnuslukuja. Teoria osion apuna käytän myös kirjallisuutta, artikkeleita ja erilaisia tutkimuksia aiheeseen liittyen.

1.1 Tutkimuksen tavoitteet ja rajaukset

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää yksilöllinen eläkevakuutus eläkesäästämisen tuotteena ja verrata sitä omatoimisesti tapahtuvaan pitkän ajan sijoittamisen tuotteisiin. Työssäni pohdin mikä on eläkevakuutus, miksi se on olemassa ja onko sille enää tarvetta nykypäivänä. Laskelmissani vertaan eläkevakuutuksen tuottoa suoraan ETF-sijoittamiseen ja tuon esille tutkimuksessa esille nousseet asiat.

Tutkimukseni tulee vastata kysymyksiin: Kumpi on kannattavampi pitkän ajan sijoitusmuoto, eläkevakuutus vai ETF? Onko eläkevakuutus nykypäivänä yhä validi eläkesäästämisen muoto?

Käyn teoriaosuudessa läpi vapaaehtoisen eläkevakuutuksen ja erilaisten sijoitusrahastojen toimintamallit ja rakenteet. Eläkevakuutuksesta pyrin kertomaan mahdollisimman kattavasti, jotta lukija ymmärtää sen tarkoituksen ja miksi tällainen sijoitusmuoto on kehitetty. Tuon esille myös erilaistet sijoitusrahastot ja kerron niiden keskeiset eroavaisuudet.

1.2 Aiemmat tutkimukset

Eläkevakuutusta suhdetta muihin sijoitusmuotoihin on verrattu muutamissa aiemmissa tutkimuksissa. Laurean ammattikorkeakoulusta Ahola Miikka kirjoitti vuonna 2011 työn nimeltä Eläkesäästäminen. Työn tarkoituksena oli erilaisten sijoitusvaihtoehtojen vertailu eläkesäästämisen kannalta. Työssään hän kertoo, kuinka vaikeaa on valita mikä tarjolla olevista sijoitusvaihtoehdoista olisi paras, mutta samalla hän toteaa eläkesäästämisen olevan yksilön kannalta tärkeää sijoitumuodosta riippumatta. Eläkevakuutuksesta hän toteaa sen kulujen olevan suuret verratten sen pieniin tuotto-odotuksiin, eikä eläkevakuutus ole suinkaan riskitön sijoitusmuoto.

Kattava tutkimus aiheeseen liittyen on Laurean ammattikorkeakoulun Jari Ojasen ja Pietari Salovaaran kirjoittama tutkimus vapaaehtoisen eläkevakuutuksen ja suoran rahastosijoittamisen vertailu vuonna 2009. Tutkimuksessa pyrittiin selvittämään missä tilanteissa nämä eri sijoitusmuodot ovat kannattavia. Tutkimuksen loppupäätelmissä todetaan suoran rahastosijoittamisen olevan pitkällä aikavälillä selvästi parempi vaihtoehto. Tutkimuksessa käydään myös läpi erilaisia kehitysideoita eläkevakuutukseen liittyen.

Turun ammattikorkeakoulusta vuonna 2012 tehty Laakso Janin tutkimuksessa nimeltä Eläkesäästäminen: mikä on sopivin tapa säästää? on kerrottu siitä, kuinka eläkesäästäminen toimii hyvänä kansaneläkkeen lisänä ja kuinka tärkeää itsenäinen varautuminen eläkeiän elintason on nykypäivänä. Hän peräänkuuluttaa eläkesäästämisen tietoisuuden lisäämisestä erityisesti nuorten keskuudessa.

1.3 Tutkimuksen rakenne

Tutkimus rakentuu teoriaosuudesta ja tutkimuksesta. Tutkimus alkaa johdannolla, jossa käydään läpi tutkimuksen syyt ja se miksi valitsin tutkittavakseni tämän aiheen. Toisessa luvussa käydään läpi eläkevakuutuksen rakennetta ja siihen liittyviä lainalaisuuksia, jonka jälkeen käsitellään eläkevakuutuksen verotus. Neljännessä luvussa kerrotaan erilaisista sijoitusrahastoista ja käydään läpi niiden eroavaisuuksia. Viides luku koostuu tutkimuksesta, siinä tutkitaan eläkevakuutuksen ja ETF-sijoittamisen eroavaisuuksia ja tutkitaan, kumpi on tuottavampi sijoitusmuoto. Tutkimuksen viimeinen luku on johtopäätöksen tekemästäni tutkimuksestani. Siinä tuodaan esille keskeisimmät tutkimustulokset ja pohditaan näiden syytä. Samassa yhteydessä esitän myös mahdollisia jatkotutkimusaiheita.

2 VAPAAEHTOINEN ELÄKEVAKUUTUS

Vapaaehtoinen eläkevakuutus on vakuutusyhtiön ja vakuutetun välinen sopimus. Sen mukaan vakuutetun jäädessä eläkkeelle vakuutusyhtiö alkaa maksaa kuukausittain sopimuksen mukaista summaa vakuutetulle. Sopimus on voimassa aina vakuutetun kuolemaan saakka. Vapaaehtoisten eläkevakuutuksien suosio on viime vuosina laskenut merkittävästi. Finanssialan keskusliiton tilastoista käy ilmi, että uusia eläkevakuutus sopimuksia tehtiin vuosina 2010-2015 alle 1000 kappaletta vuodessa. Vuosina 2005-2009 uusia eläkevakuutus sopimuksia tehtiin kymmeniä tuhansia vuodessa. Suosion romahtaminen johtuu pitkälti valtiovallan asettamista ehtojen tiukentamisista eläkevakuutuksia koskien. Näitä tiukentamisia olivat mm. eläkkeen nostamisajan pidentäminen kahdesta vuodesta vähintään kymmeneen vuoteen sekä eläkkeen alimman alkamisiän nostaminen (Tenhunen & Vaittinen, 2016).

Vakuutusyhtiöt tarjoavat korko- ja sijoitussidonnaisia eläkevakuutuksia sekä näiden yhdistelmiä. Korkosidonnaisessa sopimuksessa säästöjen karttuminen on selkeämpää ja asiakas on paremmin perillä siitä, kuinka hänen säästönsä tuottaa tiettyä aikana. Sijoitussidonnainen sopimus on hieman riskialttiimpaa, siinä pääoman tuotot perustuvat asiakkaan valitsemien sijoitusten tai rahastojen arvon kehittymiseen. Sijoitussidonnaisessa on mahdollista pääoman arvon alentuminen sijoitusten heilahteluiden myötä (Tenhunen & Vaittinen. 2016, 84-90; Eläkesäästäminen 2017).

Sopimuksen tekovaiheessa sovitaan maksusuunnitelma, joka sisältää maksuerien lukumäärän ja maksujen suuruuden vuositasolla. Vakuutuksen ottaja voi myös itse päättää laskutustiheyden, se voi olla 1-12 kertaa vuodessa. Vakuutusmaksujen ensimmäistä maksua lukuunottamatta maksusuunnitelma on joustava, vakuutuksen ottaja voi maksaa vakuutusmaksuja haluamassaan tahdissa. Tämä kuitenkin vaihtelee hieman vakuutusyhtiöittäin (Eläkesäästäminen 2017).

2.1 Vakuutusyhtiön tiedonantovelvollisuus

Vakuutusyhtiön on annettava asiakkaalle ennen vakuutuksen solmimista tarvittavia tietoja vakuutusehdoista, vakuutusmaksuista, vakuutuksen vaihtoehdoista, sekä erilaisista rajoituksista. Asiakkaan aiemmasta sijoituskokemuksesta riippuen on hyvä neuvoa ja antaa tietoa sijoituksiin liittyvistä asioista, kuten sijoitusrahastoista, muiden sijoitusten ominaisuuksista, sekä erilaisista kuluista ja maksuista. Asiakkaan pitää tietää, miten sijoitukset vaikuttavat vakuutuksen tuottoon. Tietojen tulisi olla sellaisia, että niiden pohjalta asiakas osaisi valita hänen tavoitteisiinsa nähden oikeat sijoituskohteet. Tiedonantovelvollisuuden täyttymiseen riittää yleensä asiakkaalle toimitettu asiakirja, josta selviää tarvittavat tiedot vakuutuksesta. Tiedonantovelvollisuuteen kuuluu myös vuosittainen asiakkaan informointi hänen vakuutusta liittyvistä asioista, kuten kuolemanvaraturva ja edunsaajamääräys, sekä sovittu eläkeikä ja vakuutuksen säästö osuus (Eläkesäästäminen 2017).

2.2 Korkosidonnainen vakuutus

Korkosidonnaisen vakuutuksen tuotto perustuu vakuutussopimuksessa määriteltyyn laskuperustekorkoon tai muuhun sopimuskorkoon, asiakas on oikeutettu saamaan aina vähintään sopimuksen mukaista vakuutus tuottoa. Korkorahastoissa sijoitetaan pitkän- ja lyhyen tähtäimen sijoituksiin. Pitkän koronrahastoissa sijoituskohteita ovat esimerkiksi kuntien tai valtioiden erilaiset joukkovelkakirjat, näissä tuotto on tasaista ja turvallisempaa. Rahamarkkinarahastoissa sijoitukset menevät lyhyisiin korkoinstrumentteihin, kuten valtioiden velkasitoomuksiin ja pankkien talletustodistuksiin. Mikäli vakuutuksen laskuperustekorona määräksi on asetettu nolla, käytetään muuta sopimuskorkoa. Muun sopimuskoron määrän päättää vakuutusyhtiö vuosittain. Vakuutusyhtiön antamia lisämaksuja voivat olla asiakashyvitys tai ns. lisäkorkoa, mahdollinen lisämaksu maksetaan vuosittain ja sen suuruus riippuu yleisestä korkotasosta, sekä yhtiön sen vuotisesta tuloksesta. On myös mahdollista, ettei lisämaksua makseta joka vuosi. Asiakkaalle voidaan maksaa myös kuolevuushyvitystä, jonka suuruus määräytyy vakuutetun kuolintodennäköisyydestä (Eläkesäästäminen 2017; Lähitapiola.fi).

2.3 Sijoitussidonnainen vakuutus

Sijoitussidonnaisessa vakuutuksessa tuotto perustuu asiakkaan itse valitsemien sijoitusten tai rahastojen kehittymisen mukaan. Asiakkaan tehtävänä on päättää mihin hän sijoittaa säästönsä, tarjolla on monenlaisia vaihtoehtoja ja näiden yhdistelmiä. Sijoitussidonnaisessa vakuutusmuodossa sijoitetaan erilaisiin vakuutusyhtiön tarjoamiin rahastoihin, tai pörssi noteerattuihin osakkeisiin. (Eläkesäästäminen 2017; Lähitapiola.fi).

On myös mahdollista, että näistä useista sijoituksista koostuvan varainhoitosalkun tai sijoituskorin arvo määrää vakuutuksen tuoton. Vastuu sijoituksista on aina asiakkaalla, hän voi muokata sijoituskohteita ja niiden suuruuksia. Vakuutusyhtiö ei muokkaa asiakkaan sijoituksia, vaikka niiden tulos olisikin negatiivinen, asiakkaan on siis hyvä seurata ja tarpeen vaatiessa muokata niitä aika ajoin (Eläkesäästäminen 2017).

Eri vakuutusyhtiöiden välillä on eroja niiden tarjoamissa rahastovalikoimissa. Osa tarjoaa oman konserninsa sisäisiä rahastoja ja osalla on mahdollista sijoittaa myös konsernin ulkopuolisiin rahastoihin. Sijoitussidonnaisen vakuutuksesta laskettava tuotto perustuu asiakkaan sijoitusten arvoon laskentahetkellä, tästä kuitenkin vähennetään erilaiset vakuutusyhtiön perimät maksut, kuten hoito- ja ylläpitomaksut. Sijoituksien osingot, voitto-osuudet ja muut hyvitykset kasvattavat myös asiakkaan vakuutussäästöjä (Eläkesäästäminen 2017).

2.4 Kuolemanvaraturva

Yleensä eläkevakuutuksiin liitetään kuolemanvaraturva, toisin sanoen henkivakuutus. Se astuu voimaan vakuutuksen ottajan kuoltua ennen maksuajan päättymistä. Käytännössä vakuutuksen ottajan läheinen tai muu edunsaaja saa lähes koko vakuutussäästöä vastaavan korvauksen itselleen. Tämän henkivakuutuksen voi vakuutuksen ottaja tehdä joko vakuutussopimuksen teko hetkellä tai sen jälkeen. Jälkeenpäin tehty henkivakuutus edellyttää vakuutuksen ottajan terveydentilan tutkimisen, joka voi myös estää henkivakuutuksen saamisen. On järkevämpää tehdä henkivakuutus vakuutussopimuksen

tekohetkellä, myöhemmin tehtyyn henkivakuutukseen liittyy yleensä erilaisia maksuja, jotka saattavat olla merkittävän suuruisia. Henkivakuutusmaksun suuruus perustuu turvan kattavuuteen ja voimassaoloaikaan sekä vakuutetun ikään (Tenhunen & Vaittinen 2016; Eläkesäästäminen 2017)

2.5 Säästöjen ennenaikainen takaisinnosto-oikeus

Eläkevakuutuksessa säästöjen nostaminen aloitetaan normaalisti tuloverolain mukaan syntymävuoden perusteella asetetussa eläkeiässä, mutta on kuitenkin olemassa muutamia tapauksia ja seikkoja, joiden nojalla eläkkeensaaja voi nostaa säästöjään jo ennen eläkeikää. Takaisinnosto-oikeuteen oikeuttavia syitä ovat kokonainen- tai osittainen työkyvyttömyys, aviopuolison kuolema, avioero tai vähintään vuoden kestänyt työttömyys. Vakuutusehdoissa on yleensä noin 1-3 kuukauden aikaraja, johon mennessä eläkkeen saajan on vedottava takaisinnosto-oikeuteen. Eläkkeen saajalla on myös oikeus saada vakuutuksesta takaisinnostoarvo tilanteessa, jossa vakuutusyhtiö on muuttanut yksipuolisesti vakuutusehtoja tai vakuutusyhtiö on siirtänyt vakuutuskannan eri vakuutusyhtiöön (Lähitapiola.fi).

2.6 Kulut

Vapaaehtoisesta yksilöllisestä eläkevakuutuksesta koituvat kulut ovat vaihtelevia, riippuen sopimuksen sisällöstä, vakuutusyhtiöstä ja säästöjen suuruudesta. Kulut voivat olla kiinteitä, tai prosentuaalisia osuuksia säästöjen suuruudesta. Kulut voivat olla vuotuisina tai koko sopimusaikaan suhteutettuja. Eläkevakuutusmaksuista asiakas maksaa kuluja 0-0,5% enintään 3000 euroon saakka. Vuodessa asiakas maksaa varainhoitokuluja noin 0,7% verran. Henkivakuutuksesta maksetaan ylläpitomaksua, vakuutetun ollessa elossa tästä annetaan kuolevuushyvitystä. Henkivakuutuksen ja kuolevuushyvityksen määrä perustuu vakuutussäästöjen määrään, sekä vakuutetun ikään. Erilaisten muutoksien tekemisestä koituu yleensä ylimääräistä maksua eläkevakuutuksessa. Tällaisia muutoksia ovat mm. palveluntarjoajan vaihto, vakuutussäästöjen uudelleen sijoittaminen tai edunsaajan muutos (eläkesäästäminen 2017; vero.fi)

2.7 Vapaaehtoinen eläkevakuutus verotuksessa

Vapaaehtoinen eläkevakuutus on yleensä ottaen edullinen säästämismuoto verotuksen kannalta. Sen kysyntä onkin osittain perustunut sen verokohteluun verrattaessa muihin samankaltaisiin säästämismuotoihin. Vapaaehtoisessa eläkevakuutuksessa vakuutuksesta koituvia maksuja saa vähentää ansiotulon veroista pääomatuloveroptosentin mukaan tiettyyn vuotuisen ylärajaan saakka, joka on 5000 euroa vuositasona. Mikäli maksut eivät ylitä vuotuisia ylärajaa on eläkevakuutus verovapaa säästämismuoto. Eläkevakuutuksen kevyt verokohtelu on mahdollista vain silloin, kun vuotuiset maksut jäävät alle ylärajan. Mikäli vuotuiset maksut ylittävät tämän verovähennyksiin liittyvän ylärajan, on verotus hyvin ankaraa (Tenhunen & Vaittinen, 92-93; vero.fi).

2.7.1 Yksilöllisen eläkevakuutuksen muutokset verokohtelussa

Vuodesta 2005 lähtien vapaaehtoisen yksilöllisen eläkevakuutuksen verotuksessa siirryttiin ansiotuloverotuksesta pääomaverotuksen piiriin. Vuodesta 2009 ja sen jälkeen tehtyyn eläkevakuutuksen henkivakuutusosion maksut ovat vähennettävissä pääomatuloista, kuten eläkevakuutuksenkin maksut. Verotusta muutettiin myös henkivakuutuksen kuolemantapauskorvauksessa, vuonna 2009 ja sen jälkeen tehdyn henkivakuutuksen kuolemantapauskorvaus verotetaan pääomatulona kuolinhetken mukaisen arvo mukaan. Kuolemantapauskorvauksen veroprosentti on 30 aina 30 000 euroon saakka ja tämän ylittävältä osalta käytetään 34 prosentin veroprosenttia (vero.fi).

2.7.2 Korotettu verotus

Mikäli vuosittaisia eläkevakuutuksen maksuja maksetaan tuloverolaista poiketen, luetaan suorituksen pääomatuloksi korotettuna. Esimerkkinä, jos vakuutusmaksuja maksetaan yli vuotuisen ylärajan, korotus koskee koko maksusuoritusta, eikä ainoastaan ylärajan ylimenevää osaa. Syitä tällaiselle mahdolliselle korotukselle on monia, ja niiden myötä johtuvien korotuksien suuruuksissa on tapauskohtaisia eroja. Korotuksen suuruus vaihtelee 20 prosentista jopa 50 prosenttiin saakka, riippuen tapauksesta. Esimerkkinä voidaan pitää tilanetta, jossa vakuutuksen saaja

on muu kuin vakuutuksen ottanut henkilö. Tässä tilanteessa eläke luetaan pääomatuloksi 20%: lla korotettuna. Mikäli eläke maksetaan kuin on säädetty, eläke luetaan pääomatuloksi korotettuna 50%:lla (vero.fi).

3 SIJOITUSRAHASTOT

Sijoitusrahastot ovat useista osakkeista koostuvia valmiita salkkuja, näihin kokonaisuuksiin sijoittajat sijoittavat rahaa haluamallaan summalla. Sijoittaminen voi olla säännöllistä tai epäsäännöllistä, sijoittaja saa itse päättää kuinka usein hän sijoittaa rahastoon ja minkä suuruisella summalla. Sijoitusrahastoihin sijoittamisen tarkoituksena on saada sijoitettujen varojen arvo kasvamaan tasaisesti ja näin lisäämään henkilökohtaista varallisuutta. Sijoitusrahastot ovat hyvä ja yksinkertainen tapa aloittaa sijoittaminen niin lyhyen, kuin pitkänkin aikavälin tuottoa haluaville sijoittajille. Sijoitusrahastojen hoidosta vastaavat pankkien ja pankkiiriliikkeiden omistamat rahastonhoitajat tai varainhoitoyhtiöt, tästä syystä rahasto sijoittaminen on kuluttajalle hyvin vaivatonta. Käytännössä sijoittajat saavat yhdellä ostolla valmiiksi hajautetun sijoitussalkun, joka on tehty alan ammattilaisen toimesta. (Anderson, 2001).

Suomessa ensimmäinen sijoitusrahasto tuli markkinoille lokakuussa vuonna 1987. Sijoittajien kiinnostus rahastoihin alkoi kunnolla vasta 90-luvun puolivälissä. Tällä hetkellä suomen vanhimmat rahastot ovat Actia Secura ja Danske Invest Suomi Osake, jotka molemmat ovat perustettu vuonna 1987 (taloustaito.fi).

3.1 Sijoitusrahastojen hyödyt ja haitat

Sijoitusrahastoissa riski hajautetaan useaan eri kohteeseen ja vielä niin että yhden kohteen painoarvo ei saa ylittää 10%:n osuutta rahaston kokonaisuudesta. Tästä johtuen rahaston arvo ei laske radikaalisti, vaikka jokin sen sisältämistä yksittäisistä osakkeista romahtaisikin. Sijoitusrahaston likvidointi onnistuu jokaisena pankkipäivänä, eikä rahasto sijoituksiin liity minkäänlaisia vähimmäissijoitusaikoja. Rahastosijoittamisessa kannattavinta on kuitenkin pidempiaikaiset sijoitukset, joten lyhyet sijoitusajat eivät anna sijoitukselle merkittävää tuottoa. Salkunhoito on verotonta, joten kaupankäyntien myyntivoittoa ei veroteta, eikä korkotuloista peritä lähdeveroa. Sijoittaja maksaa veron vasta siinä vaiheessa kun hän myy rahasto-osuutensa tai hänelle maksetaan tuotto-osuus rahastostaan (Puttonen & Repo, 2020).

Rahastoihin tuo lisäarvoa tehokas sijoitussuoja, erilaiset säännöt ja asetukset ohjaavat niiden toimintaa. Rahaston hoitajien tulee olla ammatitaitoisia, heiltä vaaditaan tarkkoja kuvauksia rahastoidensa toimintaperiaatteesta ja läpinäkyvyyttä rahastoidensa toiminnasta. Rahastojen läpinäkyvyyttä lisää kattava raportointi. Viranomaiset valvovat jatkuvasti rahastojen toimintaa mahdollisten väärinkäytösten estämiseksi. Suomessa tällainen viranomainen on Finanssivalvonta, joka on perustettu vuonna 2009, sen tavoitteena on luoda vakautta ja luottoa finanssimarkkinoihin (Puttonen & Repo, 2020; Finanssivalvonta.fi)

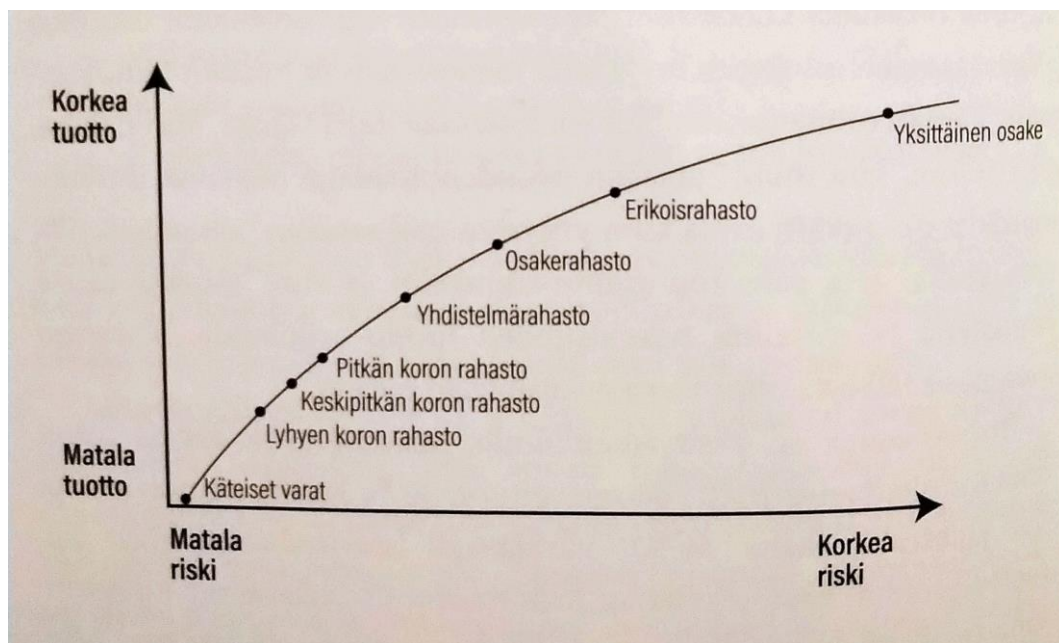
Yhdistelmärahastoissa varojen allokointi on täysin salkunhoitajan käsissä, eikä osuudenomistaja voi vaikuttaa rahaston sijoituspolitiikkaan. Tästä syystä osuudenomistaja ei aina ole täysin tietoinen mihin hänen rahansa on sijoitettuna sillä hetkellä. Erilaiset sijoitusrahastoihin liittyvät kustannukset voivat koitua epäedulliseksi jossain tapauksissa. Kustannusten määrä ja suuruus vaihtelevat paljon rahastojen välillä ja eri rahastoyhtiöistä riippuen. Kustannuksiin vaikuttaa myös salkunhoitajan tapa hoitaa rahastoa niin että mikäli hän käyttää sijoitustoiminnassaan apuna erilaisia rahastoyhtiön palveluita nousee kustannusten määrä (Salkunrakentaja.fi).

3.2 Tuotto-odotukset ja riskit

Sijoitusrahastojen tuottoon ja riskiin vaikuttavat eri rahastoihin liittyvät tekijät, kuten korkorahastoissa korkotason vaihtelu ja osakerahastoissa osakemarkkinoiden muutokset. Rahastonhoitajalla on myös oma vastuunsa rahaston kannattavuuden suhteen, oikea aikaiset myynnit ja ostot vaikuttavat merkittävästi rahaston kehitykseen. Sijoitusrahasto on turvallisempi sijoitus kuin tavalliset pörssiosakkeet, mutta voitto on myös maltillisempaa verrattuna suoriin pörssiosakkeisiin. Rahastoissa on eri osuuslajeja, joista yleisimmät ovat kasvuosuuteen ja tuotto osuuteen perustuvat rahastot. Kasvuosuuteen perustuvassa rahastossa tuottoja ja osinkoja ei makseta sijoittajille vaan ne sijoitetaan uudelleen. Kasvuosuuteen perustuvaan rahastoon liittyy tehokas korkoa korolle efekti. Tuotto-osuuteen perustuva rahasto on yksinkertaisempi, siinä sijoittajalle

maksetaan hänen rahasto-osuuden mukainen tuotto yleensä kerran vuodessa (Alexandria.fi ; seb.fi).

Riskitasot vaihtelevat rahastotyyppin mukaan, esimerkiksi korkorahastoissa riskitaso on todella pieni. Osakerahastoissa riski on jo hieman suurempi, sen riskitaso määräytyy sijoitustrategian mukaan. Osakerahasto joka sijoittaa vain yhteen toimialaan, tai vain tietylle maantieteelliselle alueelle on enemmän hajautettuun osakerahastoon verrattaen riskialttiimpi (Alexandria.fi; seb.fi).

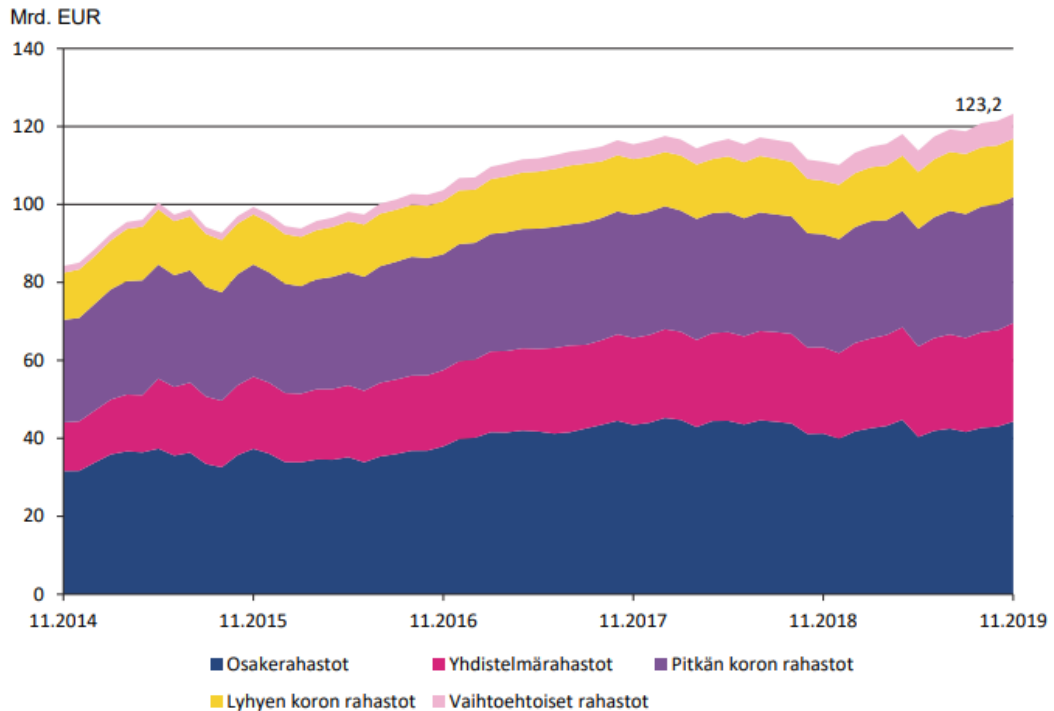

Kuvio 1. Sijoiturahastojen jakautuminen tuoton ja riskin suhteen (Puttonen & Repo, 2020).

3.3 Sijoitusrahastotyypit

Sijoitusrahastot jaetaan eri luokkiin riippuen niiden sijoituskohteista. Eri luokissa olevien rahastojen sijoituskohteiden myötä, niiden riski- ja tuotto odotukset vaihtelevat suuresti, ne antavat sijoittajalle hyvän mahdollisuuden sijoittaa hänen sijoitustavoitteidensa mukaisesti. Kuviossa 2. Havainnollistetaan Eri

sijoitusrahastotyyppien pääomia. Tästä huomataan, että osakerahastot, pitkän koron rahastot ja yhdistelmärahastot ovat suosituimpia sijoitusrahastotyyppejä (Puttonen & Repo, 2020).

Kuvio 2. Kotimaisten rahastojen pääomien kehitys (Suomen sijoitustutkimus 2019).

3.3.1 Osakerahastot

Osakerahastoissa pääomat sijoitetaan osakkeisiin, sekä osakesidonnaisiin tuotteisiin. On myös tavallista, että osa rahoista sijoitetaan rahamarkkinainstrumentteihin, jotta käteisen saatavuus turvataan. Käteisen rahan saatavuus on tilanteisiin, joissa sijoittajat lunastavat lainojaan takaisin, tai rahastonhoitaja päättää tehdä uusia ostoksia. Kun pääsääntöisesti osakemarkkinoiden kehitys määrittää osakerahaston arvon, voidaan osakerahastoa pitää hyvänä vaihtoehtona pitkäaikaiseen sijoittamiseen, sillä periaatteella että osakkeiden kehitys on nousujohteista pitkälläaikavälillä. Osakerahastoon sijoittamisen suositus aika on useampia vuosia, sillä osakemarkkinat heilahtelevat ja pidempi sijoitusaika tasoittaa näitä heilahduksia.

Osakerahastoja on tarjolla riskitasoltaan erilaisia ratkaisuja, niiden sijoituskohteet vaihtelevat toimiala ja markkina-alueittain (Anderson 2001; op.fi).

Osakerahastojen sijoituskohteet voivat olla esimerkiksi kotimaa, euroalue tai muut ulkomaat. Sijoituksia voi sijoittaa myös eri kokoiisiin ja eri toimialaa harjoittaviin yrityksiin, kuten suuriin globaaleihin yhtiöihin eli blue chip-yhtiöihin, sekä pieniin tai keskisuuriin yhtiöihin eli small cap -yhtiöihin. Tuottotavoite osakerahastoissa on ylittää ns. Benchmark-indeksi, joka on sijoituskohteiden perusteella valittu vertailu-indeksi. Sijoitusrahastoissa yhden yhtiön osakkeen määrä voi olla enintään 10% rahaston sijoituksista. Pienin riski saadaan sijoittamalla useisiin eri yrityksiin maailmanlaajuisesti, kun taas yhteen maantieteelliselle alueelle tai yhdelle toimialalle sijoittaminen voi olla riskialtista (porssisaatio.fi; op.fi).

3.3.2 Korkorahastot

Korkorahastot ovat pelkästään suoria korkosijoituksia tarjoavia sijoitusrahastoja. Korkorahastot voidaan jakaa pitkän koron rahastoihin ja lyhyen koron rahastoihin. Rahasto-osuuksien ostaminen ja myyminen on helppoa, mutta erilaisten merkintä- ja hallintomaksujen vuoksi on järkevää välttää liiallisia osto ja myyntitoimia. Korkorahastojen tuotto perustuu korkoihin, kun korot nousevat rahasto osuuden arvo laskee, kun korot laskevat rahasto-osuuden arvo taas nousee. Korkorahastoissa sijoittaja voi valita haluaako hän vuosittaisen tuotto-osuutensa itselleen vai lisätäänkö kyseinen summa hänen sijoitukseensa. (Nordea.fi; sijoitusrahastot.org)

Pitkän koron rahastoja ovat obligaatorahastot, yrityskorkorahastot, sekä riskitasoltaan eroavia rahastoja. Pitkän koron rahastot sijoittavat laina-ajaltaan yli vuoden mittaisiin korkoinstrumentteihin sekä joukkolainoihin. Lainansaaajina ovat valtiot, yritykset sekä julkisyhteisöt. Valtion ja julkisyhteisöjen lainoihin sijoittavia rahastoja ovat obligaatorahastot, ja yrityslainojen rahastoja ovat yrityskorkorahastot. Pitkän koron rahastot sijoittavat niin kotimaan, kuin ulkomaan sijoituskohteisiin. (Nordea.fi)

3.3.3 Yhdistelmärahastot

Yhdistelmärahastossa sijoitetaan osake- ja korkomarkkinoille. Yhdistelmärahasto sijoittuu riskiltään korko- ja osakerahastojen välimaastoon, joten se on hyvä sijoitusmuoto sijoittajalle, joka haluaa hieman suurempaa tuottoa, ilman osakerahastojen suuruista riskiä. Sijoittaja voi päättää rahastonsa riskitason säätämällä osake- ja korkosijoitusten jakaisuutta. Mitä suurempi osuus osakesijoituksilla on rahastossa, sitä suurempi on yhdistelmärahaston kokonaisriski, mutta tällöin myös tuotto on suurempi. Valmiissa yhdistelmärahastossa on kuitenkin korkeat kulut, jotka voivat olla vuositasolla 1-2%:n luokkaa. Yksi Suomen suurimmista yhdistelmärahastoista on *Nordea Premium Varainhoito Maltti K*, jonka pääoma on tällä hetkellä yli 3 miljardia euroa. Sen tuotto on ollut viimeisen viiden vuoden ajalta noin 3,7% ja rahaston juoksevat kulut ovat 1,1%:n luokkaa vuositasolla. Morningstarin antama arvio kyseisen rahaston vahvuudelle on viisi tähteä. (salkunrakentaja.fi; Morningstar.fi)

Pankkeilla on tarjolla usein muutamia riskitasoltaan erilaista yhdistelmärahastoja, näissä sijoitusten painopisteet vaikuttavat riskitasoon. Esimerkiksi voi olla rahastoja, joissa osakesijoitusten osuus on 25% ja korkosijoitusten osuus on 75%, tai molempien sijoitusten osuus on 50%. Korkeariskisissä yhdistelmärahastoissa osakesijoitusten osuus on vieläkin suurempi. Yhdistelmärahastojen salkunhoitaja on alan ammattilainen, joka vastaa rahaston sijoituksista ja mahdollisten muutoksien tekemisistä. (Nordea.fi; Anderson, 2001)

Yhdistelmärahastoja on myös kritisoitu niiden kannattamattomuudesta ja siitä että tuotoista liian suuri osa menee hallinnointikuluihin ja muihin kuluihin. Nicholas Anderson kertoo teoksessaan sijoittamisen käsikirja, kuinka ”yhdistelmärahastot lihottavat vain pankkien ja salkunhoitajien lompakoita, antamatta rahastolle sen suurempaa lisäarvoa.” Hän myös kritisoi pankkien asiantuntemusta arvoida markkinoita ja niiden muutoksia rahaston tuoton kannalta. Lisäksi sijoittaja ei pysty itse päättämään osake- ja korkosijoitusten hajauttamisesta, vaan sen hoitaa rahaston hoitaja (Anderson, 2001).

Yhdistelmärahastojen hyötynä voidaan pitää sijoitusten nopeaa realisointia rahaksi. Kuten yleensäkin rahastoissa niiden myyminen ja ostaminen on mahdollista jokaisena pankkipäivänä. Myös sijoituksen helppous on hyvä sijoittajille, jotka eivät osaa, tai eivät jaksa nähdä vaivaa sijoituksista huolehtimiseen, vaan ne hoidetaan sijoittajan puolesta (Puttonen & Repo, 2020).

3.3.4 Erikoissijoitusrahastot

Erikoissijoitusrahastoja ovat mm. indeksirahastot, rahastojen rahastot, vipurahastot ja hedgerahastot. Erikoissijoitusrahastot ovat sijoitusrahastoja jotka poikkeavat normaalian sijoitusrahastojen säännöistä, kuten sijoitusten hajautusvaatimuksista ja osuudenomistajien lukumäärävaatimuksista. Rahasto voi sijoittaa jopa yksittäisiin sijoituskohteisiin. Nämä vaihtoehto- ja erikoissijoitusrahastot vaativatkin sijoittajalta tarkempaa perehtymistä asiaan ja aiempaa kokemusta sijoitustoiminnasta, siksi ne eivät ehkä sovi ensisijoituskohteiksi kokemattomille sijoittajille (Puttonen & Repo, 2020).

Hedgerahastot ovat suursijoittajien suosiossa olevia rahastoja. Niiden riski on vaihtelevaa, mutta usein niillä tavoitellaan suuria tuottoja, jolloin niiden riski on myös suurempi. Hedgerahastoissa pyritään saamaan tuottoa markkinatilanteesta riippumatta. Hedgerahastojen alkuperäinen tarkoitus on toimia ns. suojana/puskurina tavallisille sijoituksille ja tällaisia hedgerahastoja onkin vielä jäljellä jonkin verran (Puttonen & Repo, 2020)

Indeksirahastot ovat yleensä passiivisesti hoidettuja rahastoja, joka pyrkivät seuraamaan tarkasti tiettyä osakeindeksiä ja tekemään mahdollisimman vähän muutoksia sijoituksiin. Indeksirahasto on helppoudensa takia kasvanut suureen suosioon viimevuosina. Viime aikoina on jopa mietitty, onko aktiivisesti hoidettavien rahastojen kulta-aika ohi ja valtaavatko passiiviset rahastot markkinat. Indeksirahaston etuina voidaan pitää suhteellisen pieniä kuluja, siksi se sopiikin erityisen hyvin pitkä-aikaissijoittajille kuukausisijoituksin (Puttonen & Repo, 2020; Sijoittaja.fi).

Vipurahastot ovat johdannaisia käyttäviä rahastoja. Vipurahaston tarkoitus on tavoitella normaaleja rahastoja suurempia tuottoja. Sen toiminta perustuu kurssivaihteluiden ennakkointiin ja johdannaissista aiheutuvan vivun hyötyyn sijoituksen tuotossa. Vipurahastojen arvo heilahtelee paljon, siksi se onkin kannattavampi pitkä-aikaissijoituskohteena. Vipurahastoihin sijoittavat henkilöt ovat yleensä kokeneempia sijoittajia, jotka hakevat suuria voittoja suuren riskin uhalla (Sijoittaja.fi).

3.3.5 ETF-rahastot

ETF-rahasto on pörssinoteerattu rahasto, jonka osto ja myyminen tapahtuu tavallisen pörssiosakkeen tavoin. ETF:n arvo pörssissä on reaaliajassa, koska sen arvo muuttuu pörssiosakkeiden tavoin, toisin kuin normaaleissa rahastoissa, joissa arvo tarkistetaan kerran päivässä. ETF-rahastoissa ei ole tavallisille rahastoille ominaisia kuluja, vaan sen kulut koostuvat ainoastaan osto- ja myynti tapahtumista. Suurin osa ETF-rahastoista on indeksirahastoja, jotka seuraavat valittujen osakkeiden indeksejä. Rahaston sisältö koostuu usein samantyyppisistä osakkeista, ne voivat kohdistua esimerkiksi tiettyyn maanosaan, -toimialaan, raaka-aineisiin, kiinteistöihin tai vaikkapa keskisuuriin ja suuriin yrityksiin. Vaihtoehtoja on lukuisia, sillä ETF-rahastojen suosion myötä on niiden tarjonta kasvanut räjähdysmäisesti viime vuosina. Ennen ETF:n valitsemista on siis syytä tutkia huolella vaihtoehtoja ennen sijoittamisen aloittamista. On hyvä tietää jotain alasta tai markkina-alueesta, jonka osakkeita rahasto sisältää. Esimerkiksi itse en lähtisi sijoittamaan vaikkapa Aasian tai Etelä-Amerikan markkinoilla, koska minulla ei ole tarpeeksi tietoa kyseisten maanosien markkinoiden käyttäytymisestä (Nordnet.fi; Op.fi).

Tracking-error luku kuvaa indeksin ja indeksirahaston välistä suhdetta. Luvun ollessa positiivinen rahasto on saanut indeksiä paremman tuoton, kun taas negatiivisella luvulla indeksi on saanut rahastoa paremman tuoton. Yleensä ETF-rahastojen tiedoissa tämä tracking-error luku on esillä. ETF-rahastojen suurin etu normaaleihin rahastoihin verrattuna on alhaiset kulut, erityisesti passiivisissa rahastoissa kulut ovat pienet. ETF-rahastot jakautuvat kasvu-osuus sekä tuotto-osuus rahastoihin. Tuotto-osuus rahastoissa sijoituksista kertyneet osingot

maksetaan sijoittajalle, kun taas kasvu-osuus rahastoissa osingot sijoitetaan uudelleen rahaston sijoitusstrategian mukaisesti. Kasvuosuus vaihtoehto sopii erityisesti pitkä-aikaissijoittajille, koska pitkällä aikavälillä tuottojen ero kasvu- ja tuotto-osuus rahastoissa on merkittävä. Tuotto-osuus rahaston osingoista peritään myös osinkovero, jonka suuruus Suomessa on 25,5% alle 30 000 euron osingoista ja 28,9% tätä suuremmista osingoista (Seligson.fi; porssisaatio.fi).

ETF-rahastojen ja sijoitusrahastojen palveluntarjoajia on tänäpäivänä lukuisia. Useimpien pankkien sijoitustarjonnasta löytyy paljon erilaisia ETF-rahastoja. On myös erilaisia arvopapereja välittäviä yrityksiä, joiden tarjonta on hyvin suuri verrattaen tavallisiin pankkeihin. Suositujia tällaisia arvopaperinvälittäjiä ovat mm. Nordnet, eToro, Lynx, FIM ja Degiro. Palveluntarjoajien suurimmat kilpailuvaltit ovat mahdollisimman alhaiset kulut, kaupankäyntijärjestelmän ominaisuudet, sijoittamiseen liittyvät lisämateriaalit (artikkelit, ohjeet ja oppaat) ja sijoitustuotteiden määrä (Sijoittaja.fi).

4 ELÄKEVAKUUTUKSEN JA SIOITUSRAHASTOJEN VERTAILU

Eläkevakuutuksen ja pitkä-aikaissijoittamisen tarkoituksena on kartoittaa varallisuutta ja taata hyvä elintaso tulevaisuudessa. Ajatuksena on myös laittaa pankkitilillä oleva omaisuus kasvamaan tulevaisuutta varten, sillä pankkitilien koroista tuleva tuotto on todella pientä. Pitkän ajan sijoituksissa on tärkeää, että kulut pysyvät mahdollisimman pieninä ja tuottoa olisi mahdollisimman paljon. Kuluttajan on hyvä olla tietoinen erilaisista sijoitusmahdollisuuksista päättäessään pitkän ajan sijoitusratkaisua. On päätettävä, kuinka paljon kuluttaja haluaa käyttää aikaa sijoitustensa huolehtimiseen. Vaihtoehtona on huolehtia kokonaan itse omasta sijoitustoiminnastaan, tai käyttää palveluita joissa ammattilaiset huolehtivat sijoituksistasi. On hyvä olla tietoinen eri sijoitusmahdollisuuksien riskeistä ja siitä kuinka suurella riskillä on valmis aloittamaan sijoittamisen.

4.1 Tutkimusmenetelmä

Tutkimusmenetelmää valittaessa on mietittävä millä tavoin saadan parhaiten esille ne tulokset, jotka ovat aiheeseen liittyen merkittäviä. Tutkimusmenetelmien avulla pyrin siihen, että sijoitustuotteiden vertailu olisi selkeä ja tiedoiltaan riittävä antamaan oikean kuvan tuotteiden eroista.

Eläkevakuutuksen ja suoran rahastosijoittamisen tutkimisessa tarkoitukseni on on katsoa, kuinka paljon tietyn suuruisella kuukausittaisella sijoituksella saa tuottoa pitkällä aikavälillä. Molempien sijoitusvaihtoehtojen tutkimiseen käytän saman suuruista kuukausisijoitusta, jotta tutkimus olisi selkeä ja antaisi oikean kuvan sijoitustuotteiden eroavaisuuksista. Eläkevakuutuksen tutkimiseen käytän sijoitussidonnaista vakuutusta, johon valitsen tietyn pankin tarjoamia valmiita vakuutusrahastoja. Suoran rahastosijoittamisesta valitsen vertailukohteeksi ETF-rahaston, koska se on tänäpäivänä ajankohtainen ja suosittu sijoitusmuoto myös kuukausisijoitus kohteena.

Tarkoitukseni on katsoa, minkälaista tuottoa tietyn suuruisella kuukausisijoituksella saisi sijoittaessa rahastoon eläkevakuutuksen kautta, sekä

suorana ETF-sijoituksella. Laskennassa käytän apuna eri rahastojen historiallisia lukuja ja tutkin niiden pohjalta sijoituksen tuoton tulevaisuudessa. Eläkevakuutuksen osalta on tärkeää tutkia, kuinka siitä saatava verohyöty vaikuttaa sijoituksesta saatavaan lopulliseen summaan. Laskelmissa ei voida käyttää suoranaisesti korkoa korolle kaavaa-, koska laskenta perustuu kuukausittaiseen sijoittamiseen. Tässä tapauksessa tuoton laskeminen on hieman monimutkaisempaa ja enemmän aikaa vievää.

4.2 Eläkevakuutus vai ETF-sijoittaminen?

Eläkevakuutuksen etuina on sen kautta saatava verohyöty. Säästäjä saa vähentää eläkevakuutusmaksuja verotuksessaan pääomatuloista, mikäli pääomatuloja ei ole voidaan vähennykset tehdä ansiotuloista alijäämähyvityksen avulla. Vähennyksiä saa tehdä vuotuisesti aina 5000 euroon asti, tästä syystä tehokkain säästökeino olisi sijoittaa kuukausittain niin, että kuukausimaksujen yhteenlaskettu arvo olisi mahdollisimman lähellä kyseistä 5000 euroa vuodessa. Maksimi verohyödyn saamiseksi tulisi siis sijoittaa kuukaudessa 416,66 euroa (5000/12). Realistisesti ajateltuna harvalla on varaa tehdä tämän suuruisia sijoituksia, tästä syystä usein maksimaalinen verohyöty jää usein saamatta. Eläkevakuutuksessa 30% vero maksetaan myös tappiosta, tästä syystä huonosti tuottavista eläkevakuutuksista usein halutaan päästä kokonaan eroon, mutta vakuutuksen lakkauttaminen on haastavaa.

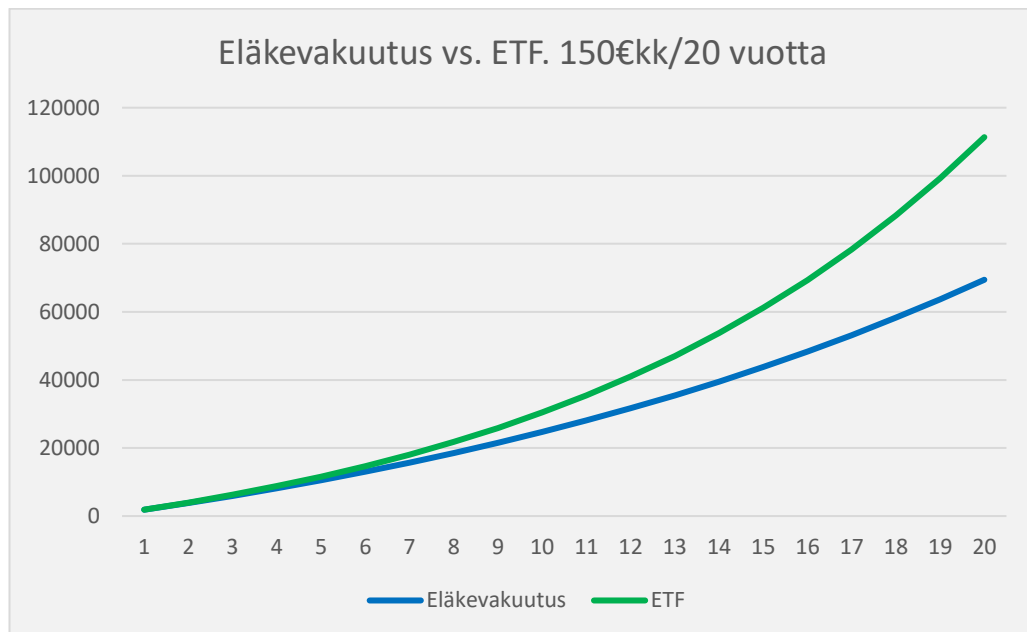
Tärkeänä osana eri sijoitusmuotojen vertailua on niiden realisointi, tämä asia on noussut nykypäivänä suureksi tekijäksi johtuen tällä hetkellä vallitsevasta pandemian aiheuttamasta tilanteesta. Eläkevakuutuksen ja sijoitusrahastojen ero tässä yhteydessä on selvä, ja etu kääntyy sijoiturahaston omistajille. Eläkevakuutuksen realisointi ennen aikaisesti ennen eläkeikää on tehty todella vaikeaksi ja tästä asiasta onkin vedottu päättäjiin, jotta erityisien nostoperusteiden kriteerejä kevennettäisiin.

Eläkevakuutuksen tuotto jää usein pieneksi, jos valitaan hieman maltillisempi sijoitus vakuutuksen kohteeksi. Tällaisia vaihtoehtoja ovat esimerkiksi pieni riskiset yhdistelmä- ja korkorahastot. Eläkevakuutuksessa myös kulut nakertavat

korkea korolle efektiä, joka pitkässä juoksussa vaikuttaa merkittävästi sijoituksen arvoon.

ETF:n suurin vahvuus on sen alhaiset kulut verrattaessa muihin rahastoihin ja erityisesti verrattaessa eläkevakuutukseen. ETF-rahastojen vuotuiset kulut ovat halvimillaan jopa 0,1-0,2% luokkaa, ero eläkevakuutuksen kuluihin on siis varsin merkittävä. Tästä voidaan päätellä että sijoittamalla useamman vuosikymmenen ajan pelkkä kulu ero näiden sijoitusmuotojen välillä tuo ETF-sijoittajalle suuremman sijoitustuoton, riippuen toki sijoitettavan summan suuruudesta. ETF:n etuna voidaan pitää myös suurta tarjontaa, nykypäivänä ETF:ien tarjoajia on lukuisia ja myös ETF-rahastoja on todella suuri määrä. Kuluttajalla on mahdollisuus sijoittaa juuri siihen toimialaan/ maantieteelliselle alueelle, johon hän haluaa rahansa sijoittaa.

4.3 Tutkimus

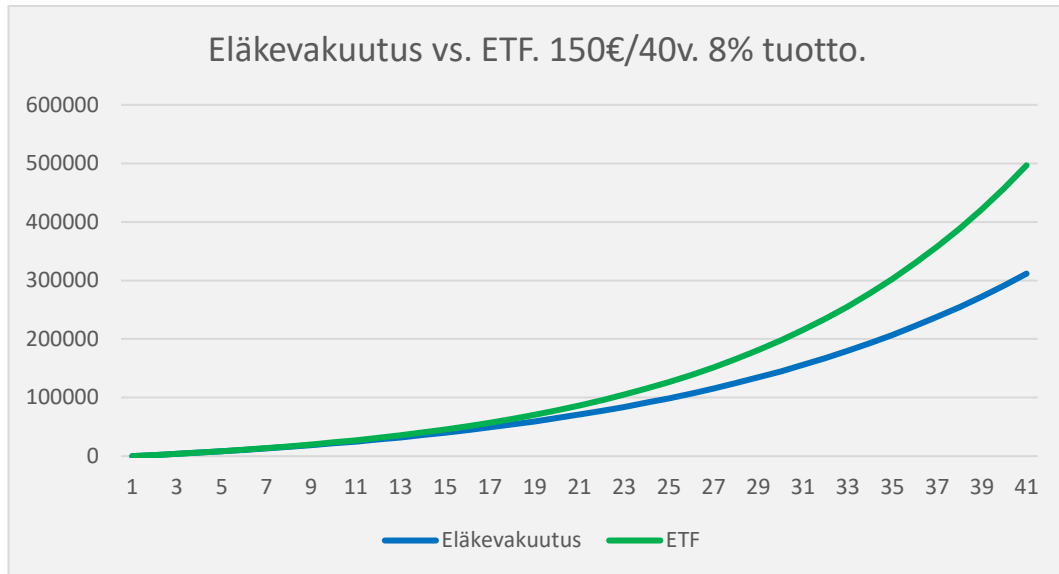
Kuvio 3. Eläkevakuutuksen ja ETF:n tuotto 20 vuoden aikana 150 euron kuukausisijoituksella.

Eläkevakuutuksen tuoton laskennassa tutkin, kuinka tietyn suuruisella kuukausisijoituksella saataisiin tuottoa eri pituisilla sijoitus ajoilla, olettaen tuoton olevan noin 7% vuodessa. Kokonaiskulut vuosi tasolla olisivat noin 2% luokkaa

hallinnointipalkkioineen, tämä luku on hyvin lähellä kuvaamaan eläkevakuutuksen todellisia kuluja. Taulukko 1 on Excelissä laskemani tulos 20 vuoden eläkevakuutus- ja ETF-sijoittamiselle. Laskelma perustuu siihen, että vuotuinen tuotto pysyisi koko sijoitusajan samana. Eläkevakuutuksen tuottoprosentti on valittu tuottohakuisimpien varainhoitosalkkujen mukaan ja ETF:n osio perustuu OMX Helsinki 25 ETF:n, joka on suomalainen rahasto ja se koostuu Helsingin pörssin 25:stä vaihdetuimmasta osakkeesta. Rahaston kulut ovat 0,2% luokkaa. Laskelmasta nähdään sijoitusten kokonaismäärä 20 vuoden ajalta. Kuvaaja antaa selvän tiedon siitä kumpi sijoitusmuodoista on tuottoisampi ja tuottojen ero muodostuu todella suureksi jo 20 vuoden sijoitusaikana.

Laskelmissani huomasin eläkevakuutuksen kompastuskivien olevan suuret kulut verrattuna ETF:ään, sekä huomattavasti alhaisempi tuottoprosentti. Eläkevakuutuksen ja ETF:n tuotosta maksetaan vielä 30% pääomavero, ETF:n osalta vero maksetaan sijoituksen voitosta, kun taas eläkevakuutuksesta vero lasketaan koko loppusummasta. Eläkevakuutuksen kulut ovat 20 vuoden sijoitusajalta 10 667 euroa ja ETF:n kulut ovat 1 434 euroa. Eläkevakuutuksesta saatava verohyöty on 10 800 euroa. Eläkevakuutuksesta maksettava pääomavero on 21 286 euroa ja ETF:n kertyneestä voitosta maksetaan pääomaveroa 22 183 euroa.

Sijoitusmuotojen tuottoa on hyvä havainnoillistaa vieläkin pidemmällä sijoitusajalla, sillä eläkevakuutus säästäminen on usein 20:tä vuotta pitkäaikaisempi sijoitus. Laskettaessa samalla periaatteella 40 vuoden tuoton kyseisille sijoituksille saadaan jo merkittävästi suuremmat tuotot kummastakin sijoitusmuodosta, sillä korkoa korolle efektin vaikutus kasvaa mitä pidempi sijoitusaika on. Lasken skenaarion, jossa molempien sijoitusmuotojen vuotuinen tuotto olisi sama 8% ja merkintä- ja hallinnointipalkkiot pysyvät samana kuin aiemmassakin laskelmassa. Tämä auttaa havainnollistamaan tuottojen eron, vaikka tuottoprosentti olisikin sama.

Kuvio 4. Eläkevakuutuksen ja ETF:n tuotto 40 vuoden aikana 150 euron kuukausisijoituksella.

Kuviosta 4 nähdään, että 40 vuoden sijoituksella ja samalla tuotto prosentilla tuottojen ero on merkittävä. Tuottojen ero johtuu eläkevakuutuksen suurien kulujen vaikutuksesta korkoa korolle efektiin, näin ollen mitä pidempi sijoitusaika on sitä suuremmaksi tuottojen ero muodostuu. 40 vuoden aikana eläkevakuutuksesta maksetaan kuluja 75 252 euroa ja ETF:stä 10 420 euroa. Maksettavan veron suuruus eläkevakuutuksesta on 71 922 euroa ja ETF:n sijoituksen maksettava vero hankintameno-olettaman mukaisesti on 89 405 euroa.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimuksesta selvisi, että ETF-rahasto on selkeästi kannattavampi sijoitusmuoto kuin eläkevakuutus. Samalla tuotto prosentilla eläkevakuutus jäi yhä tuottoisaksi kauas ETF:stä. Ottaen huomioon vielä sen seikan, että eläkevakuutuksen realistointi ei ole mahdollista ilman painavaa syytä, on selvää miksi sen suosio on laskenut niin nopeasti viime vuosina. Tutkimuksesta huomataan, kuinka ETF:n ja eläkevakuutuksen tuottojen ero kasvaa, mitä pidempi on sijoitusaika. Tämä johtuu eläkevakuutuksen kulurakenteesta ja se on hyvä esimerkki siitä, kuinka kulut syövät korkoa korolle-efektiä.

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää Eläkevakuutuksen kannattavuus säästettäessä eläkeikää varten ja verrata sitä muihin pitkä-aikaissijoittamisen vaihtoehtoihin. Ennen tutkimusta aloittaessani minulla oli käsitys siitä, että eläkevakuutus ei ole sijoituskohteena yhtä tuottoisa kuin esimerkiksi tutkimani ETF-sijoittaminen, lisäksi tätä käsitystä tuki tieto siitä, että eläkevakuutuksen suosio on viime vuosina laantunut nopeasti. Tutkimus vain vahvisti käsitystä eläkevakuutuksesta. Se voidaan kuitenkin todeta, että aikoinaan eläkevakuutuksen hankkineiden kuluttajien kannattaa jatkaa sen kerryttämistä, mikäli se on vielä tuottoisaa. Mielestäni eläkevakuutuksesta saataisiin muokattua kannattava säästämismuoto muuttamalla sen kulurakennetta kilpailukykyisemmäksi ja keventämällä sen erityisiä nostoperusteita niin että kuluttaja voi halutessaan lopettaa eläkevakuutussäästämisen. Harva on nykypäivänä valmis sitomaan varojaan eläkeikään asti johonkin tiettyyn sijoitukseen. On selvää, että tällaisenaan eläkevakuutus tulee olennaisesti vähentymään säästäjien keskuudessa, eikä sitä pidetä enää vaihtoehtona eläkesäästämiseksi.

Jatkotutkimus mahdollisuuksia tälle aiheelle on monia. Eläkesäästäminen on tällä hetkellä suosittua ja yhä useampi kuluttaja on tietoinen sen tärkeydestä. Olisi mielenkiintoista lisätä myös PS-tili ja suorat osakesijoitukset vertailuun ja selvittää niiden toimivuus eläkesäästämismuotona. Lisäksi olisi mielenkiintoista tutkia lisää sitä, että olisiko eläkevakuutuksesta vielä muokattavissa toimiva kilpailukykyinen säästämismuoto ja millä keinoin tämä saavutettaisiin.

LÄHTEET

Tenhunen, S. & Vaittinen, R. 2016. Eläketalous. Turenki. Hansaprint Oy.

Lähitapiola. 2013. Vakuutusehdot. Viitattu 5.12.2019.
<http://public.brandgate.fi/lahitapiola/lahitapiola/fi/tiedostot/102360/>

FINEn Vakuutus- ja rahoitusneuvonta. 2017. Eläkesäästäminen. Viitattu 12.12.2019. <https://www.fine.fi/media/julkaisut-2017/elakesaastaminen2017.pdf>

Verohallinto. 2010. Pitkäaikaissäätämissopimuksen ja yksityishenkilön ottaman vapaaehtoisen yksilöllisen eläkevakuutuksen verotus. Viitattu 12.12.2019.
<https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48212/pitkaaikaissaastamissopimuksen-ja-yksityishenkilön-ottaman-vapaaehtoisen-yksilöllisen-eläkevakuutuksen-verotus/>

Anderson, N. 2001. Sijoittamisen käsikirja. Helsinki. Edita Oyj.

Taloustaito. Rahat. Verkko-lehti. 2017,10. Viitattu. 20.1.2020.
<https://www.taloustaito.fi/Rahat/30-vuotta-rahastosijoittamista--suomen-ensimmäinen-sijoitusrahasto-on-yha-voimissaan/#1bbfcc03>

Puttonen, V. & Repo, E. 2020. Miten sijoitan rahastoihin. Helsinki. Alma Talent Oy.

Alexandria. 2018. Miten sijoitusrahasto toimii. Viitattu 15.2.2020.
<https://www.alexandria.fi/ajankohtaista/miten-sijoitusrahasto-toimii/>

Finanssivalvonta. 2018. Pääomamarkkinat. Viitattu 15.2.2020.
<https://www.finanssivalvonta.fi/paaomamarkkinat/rahastoyhtiöt/>

SEB. 2020. Sijoittamisen riskit ja verotus. Viitattu 5.2.2020.
<https://seb.fi/yksityisasiakkaat/saasta-ja-sijoita/tietoa-rahastoista/sijoittamisen-riskit-ja-verotus>

OP. Rahastot ja rahastosäästäminen. Viitattu 5.3.2020.
<https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/rahastot>

Morningstar. 2014. Yhdistelmärahastojen a-b-c. Viitattu 10.10.2020.
<https://www.morningstar.fi/fi/news/129100/yhdistelmärahastojen-a-b-c-morningstarilla.aspx>

Nordea. Korkorahastot. Viitattu 10.10.2020.
<https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/rahastot/kork>

Salkunrakentaja. 2019. Yhdistelmärahasto on helppo mutta kallis sijoitusmuoto. Viitattu 12.10.2020. <https://www.salkunrakentaja.fi/2019/04/yhdistelmärahasto-sijoitusmuoto/>

- Sijoitusrahastot. 2020. Sijoitusrahasto-opas. Viitattu 20.11.2020.
<https://sijoitusrahastot.org/rahastot-sijoitusrahasto-opas/>
- Pörssisäätiö. Sijoitusrahasto-opas. Viitattu. 20.11.2020.
https://www.porssisaatio.fi/en/wp-content/uploads/2012/01/28002-sijoitusrahasto_opas_FI_lores.pdf
- Sijoittaja. Etf-sijoittaminen. Viitattu 21.11.2020. <https://www.sijoittaja.fi/etf-sijoittaminen/>
- Nordnet. Etf-rahastot ja etf-sijoittaminen. Viitattu 4.1.2021.
<https://www.nordnet.fi/fi/markkina/etf>
- Seligson. Sijoitustietoa. Viitattu 16.1.2021.
<https://www.seligson.fi/sco/suomi/sijoitustietoa/>
- Sijoitustutkimus. Rahastoraportti 2020. Viitattu 16.1.2021.
https://www.sijoitustutkimus.fi/wp-content/uploads/2021/04/Rahastoraportti_202103.